

สภาพการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนต่างชาติ
ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนนานาชาติ

STATE OF THAI LANGUAGE INSTRUCTION IN SPEAKING SKILL FOR FOREIGN HIGHER
ELEMENTARY STUDENTS IN INTERNATIONAL SCHOOL

นายอภิเชษฐ์ วรรณวงษ์*

Abhichet Wannawong

อาจารย์ ดร. กิรติ คูวานนท์**

Kirati Khuvasanond, Ph.D.

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนต่างชาติ ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนนานาชาติ ศึกษาในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูด ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล กลุ่มตัวอย่างคือครูผู้สอนจำนวน 68 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ นำเสนอข้อมูลในรูปของ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานและเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทยในแต่ละระดับความสามารถของผู้เรียน ในระดับที่ 2 Early Intermediate จัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนกิจกรรมที่ครูผู้สอนได้ปฏิบัติกับนักเรียนในการสอนทักษะการพูดภาษาไทย เช่น การค้นคว้าหาวิธีการสอนใหม่ๆ การสอนตามขั้นตอน การปรับความรู้พื้นฐาน การแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ฯลฯ ประเด็นเหล่านี้พบว่าในภาพรวมครูผู้สอนได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) ด้านสื่อการเรียนการสอน ประเด็นในด้านการนำสื่อการเรียนไปใช้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนการนำสื่อการสอนจากรายการทางสื่อสารมวลชน เช่น ภาพยนตร์ รายการโทรทัศน์ รายการวิทยุ ฯลฯ เพื่อนำมาใช้ในการสอน อยู่ในระดับน้อยที่สุด 3) ด้านการวัดและการประเมินผล ประเด็นที่ใช้วิธีต่างๆในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทย และก่อนการสอนมีวิธีตรวจสอบความรู้พื้นฐานในการพูดภาษาไทยของนักเรียน อยู่ในระดับมาก

*นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: wannawong8@outlook.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: kiratikhu@hotmail.com

ISSN 1905-4491

Abstract

The purposes of this research were to study state of Thai language instruction in speaking skill for foreign higher elementary students in international school, studied in the aspects of instructional activities, instructional aids, and measurement and evaluation. The study conducted with 68 Thai teachers, took the form of questionnaire and interview. The obtained data were analyzed by percentage, arithmetic mean, and standard deviation.

The research findings were summarized as follows:

1) Instructional activities: the instructional activities to develop Thai speaking skill for different ability of learners, the levels were the highest for Thai language instruction in speaking skill in Level 2 (Early intermediate). The issues in practical activities to teach Thai speaking skill for students such as researching new teaching method, teaching follow procedure, adjusting basic knowledge, and informing learning objective, etc. were operated at a high level. 2) Instructional aids: the levels were high for the issues in aspects of using instructional aids. On the other hand, movies, program on TV, and program on radio were used the least. 3) Measurement and evaluation: Different methods were highly used to measure and evaluate in teaching Thai speaking skill and also to check the basic Thai speaking knowledge of students before teaching.

คำสำคัญ: ภาษาไทย / การจัดการเรียนการสอน / ทักษะการพูดภาษาไทย / นักเรียนต่างชาติ

KEYWORDS: THAI LANGUAGE / INSTRUCTION / THAI SPEAKING SKILL / FOREIGN STUDENT

บทนำ

การศึกษาทางด้านภาษา เป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญในการดำรงชีวิต เนื่องจากว่ามนุษย์ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในด้านมนุษยสัมพันธ์ ปรัชญา อากาสุ และ กรณันท์ รัตนแสนวงศ์ (2540) กล่าวว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคม และพฤติกรรมของสัตว์สังคมที่จะขาดเสียไม่ได้คือ การสื่อสารระหว่างกันทั้งทางอวัจนภาษาคือ ภาษาทางกาย ภาษาที่ไม่ใช่คำพูด และวัจนภาษา คือภาษาที่เป็นภาษาพูด ดังนั้นมนุษย์จำเป็นต้องพูดอยู่เสมอในชีวิตประจำวัน เนื่องจากว่าเราใช้การพูดในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด เจรจาต่อรอง ประนีประนอม โน้มน้าวใจ สร้างความร่วมมือและความเข้าใจอันดีงาม สร้างความรักความสามัคคี นอกจากนี้การพูดยังเป็นหนึ่งในเครื่องมือสำคัญในการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ทางวิชาการ ทำให้เกิดความก้าวหน้าในวิทยาการต่าง ๆ

ปัจจุบันมีชาวต่างชาติจำนวนไม่น้อยนิยมเรียนภาษาไทย โดยเฉพาะคนจีน ญี่ปุ่น เกาหลี ลาว พม่า เวียดนาม และกัมพูชา รวมทั้งคนยุโรปและอเมริกา เป็นต้น อัครา บุญทิพย์ (2549) ระบุว่า ในต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นประเทศจีน ประเทศเกาหลี และประเทศญี่ปุ่น ได้เปิดสอนภาษาไทยมานานกว่า 40 ปี ส่วนในยุโรปและสหรัฐอเมริกา จะเรียนภาษาไทยเป็นวิชาเลือก จากความนิยมในการเรียนภาษาไทยดังกล่าวสอดคล้องกับ วิรัช วงศ์ภานุวัฒน์ (2548 อ้างถึงใน รุ่งฤดี แพลงสร, 2553) ได้กล่าวถึงความสนใจของชาวต่างชาติที่เรียนภาษาไทยไว้ว่า ภาษาไทยนั้นได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายจากชาวต่างประเทศ ดังผลการสำรวจของกระทรวงการต่างประเทศพบว่าการศึกษาทั้งในเอเชีย ยุโรป สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย มีสถาบันที่เปิดสอนวิชาภาษาไทยหรือหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย ประมาณ 114 สถาบัน และในส่วนของสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนในประเทศไทย ที่เปิดหลักสูตรการสอนภาษาไทยแก่ชาวต่างประเทศ

อีกประมาณ 25 สถาบัน จะเห็นได้ว่าภาษาไทยเริ่มมีบทบาทมากขึ้นกับคนในต่างประเทศที่สนใจเรียนภาษาไทย เนื่องจากว่าในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ประเทศไทยถือเป็นประเทศหนึ่งที่มีสถานะและมีเสถียรภาพมั่นคงในการลงทุนและทำธุรกิจ ในกลุ่มสมาชิกอาเซียน สมพงษ์ จิตระดับ (2555) ได้ระบุว่า ภาษาไทยจะมีความสำคัญในการสื่อสารและการมีงานทำและจะเป็นภาษากลางของกลุ่มประเทศอาเซียนเทียบเท่ากับภาษาอังกฤษ เพราะต่อไปประเทศไทยจะถือว่าเป็นศูนย์กลางของอาเซียนมีการเปิดเสรีทางการศึกษา ดังนั้นการเรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองจึงมีมากขึ้นโดยเฉพาะในโรงเรียนนานาชาติ นักเรียนชาวต่างชาติให้ความสนใจเรียนภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากว่าผู้ปกครองของนักเรียนต่างชาติที่ส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนในระบบโรงเรียนนานาชาติส่วนใหญ่มาทำนักและทำธุรกิจการงานในประเทศไทย จึงมีความจำเป็นและเล็งเห็นความสำคัญในการเจรจาต่อรอง ติดต่อค้าขายภายในประเทศไทย ด้วยเหตุนี้จึงมีความต้องการให้บุตรหลานเรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง จะเห็นได้ว่า การที่ชาวต่างชาติสนใจเรียนภาษานั้นก็เพื่อการทำธุรกิจหรือทำงานในประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นการที่นักเรียนชาวต่างชาติที่สนใจเรียนภาษาไทยในโรงเรียนนานาชาติ ถือเป็นโอกาสที่จะตามมาในอนาคต เนื่องจากว่ามีสถาบันอุดมศึกษารองรับและให้เลือกเรียนในหลักสูตรภาษาไทยในระดับสูงได้

จากการสำรวจความสนใจและแรงจูงใจในการเรียนภาษาไทยของนักศึกษาชาวเกาหลี ที่เรียนภาษาไทยเป็นวิชาเอก จากมหาวิทยาลัยปูซาน ประเทศเกาหลีใต้ พบว่าสิ่งที่ยากในการเรียนภาษาไทยได้ข้อสรุปดังนี้ 1. เรื่องของการออกเสียงเป็นเรื่องที่ยากที่สุด 2. เรื่องของการเรียงคำในการแต่งประโยค และ 3. เรื่องของการฟังคนไทยพูด ซึ่งจะเข้าใจได้ยากมาก เนื่องจากขาดโอกาสในการฝึกฟัง (ศรีวิไล พลมณี, 2545) ปัญหาที่พบนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักเรียนไม่สามารถพูดสื่อสารได้ดีและมีประสิทธิภาพ จากงานวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยพบว่าเป็นปัญหาเดียวกับที่พบในการเรียนภาษาไทยด้านทักษะการพูดของนักเรียนต่างชาติในโรงเรียนนานาชาติ ปัญหาที่พบคือนักเรียนพูดภาษาไทยได้อย่างจำกัดและยังไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีความรู้จำกัดในเรื่อง คำศัพท์ การออกเสียงที่ถูกต้อง และการแต่งประโยค ปัญหาดังกล่าวยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อีราภรณ์ กิจจารักษ์ (2553) พบข้อจำกัดในการพูดของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่ ออกเสียงคำศัพท์ไม่ถูกต้อง รู้คำศัพท์น้อย ไม่สามารถเลือกใช้คำศัพท์ที่เหมาะสม ไม่สามารถพูดโต้ตอบได้อย่างเป็นธรรมชาติ พูดไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ นักเรียนชาวต่างชาติจึงหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารกับเพื่อนที่เป็นคนไทยทำให้ขาดโอกาสในการฝึกฝนทักษะการพูดมากขึ้น เป็นสาเหตุให้ทักษะการพูดขาดหายไปและไม่เกิดประสิทธิภาพ เมื่อใช้ทักษะการพูดไม่ดีจึงมีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น มักประสบปัญหาเรื่องการสื่อสารในชีวิตประจำวันในสังคมไทย ไม่มีเพื่อนชาวไทย เกิดความเข้าใจผิดในการสื่อสารกับบุคคลภายนอกที่เป็นชาวไทย เป็นต้น

ปัญหาทักษะการพูดของนักเรียนต่างชาติที่กล่าวมาข้างต้นส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนการสอนเป็นสำคัญ ดังที่ สงบ ลักษณะ (2541 อ้างถึงใน ประเทือง ใจหาญ, 2546) กล่าวว่าปัญหาที่พบในการเรียนการสอนภาษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนชาวไทยหรือชาวต่างชาติพบว่ามีปัญหาในการเรียนการสอนเช่นเดียวกัน คือ ครูผู้สอนจะเน้นการสอนแบบฝึกซ้ำๆ ไม่พัฒนากระบวนการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้ไม่น่าสนใจ ไม่สนใจในสิ่งที่กำลังเรียน และไม่สามารถนำสิ่งที่เรียนไปประยุกต์ใช้ได้ สถานการณ์ต่างๆ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้นั้นขึ้นอยู่กับครูผู้สอนเนื่องจากครูเป็นบุคคลสำคัญที่ต้องเอาใจใส่ต่อการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ครูที่ดีต้องรู้จักวิธีสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน และสามารถที่จะพัฒนานักเรียนให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์ หรือตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ เพื่อให้ผู้เรียนซึ่งมีความพร้อมแตกต่างกันเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพในแต่ละช่วงวัยของนักเรียนจนมีพัฒนาการและทักษะที่ดีสามารถเข้าอยู่ในสังคมได้ (เกวลิน ชัยณรงค์, 2554) ใน

การจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอน สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนเทคนิคการสอนและวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับจุดประสงค์ เนื้อหา และนักเรียนในแต่ละระดับชั้น คือสิ่งสำคัญ เป็นสิ่งที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพ จากการจัดการเรียนการสอนที่กล่าวมาข้างต้น มีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนมากมาย แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือครูผู้สอน ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในการจัดกระทำหรือจัดประสบการณ์ต่างๆ โดยตรงต่อนักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพตามจุดประสงค์ของหลักสูตร (สวาท ใจมาดี, 2544) ดังนั้นกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนควรมีความน่าสนใจ มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย และนักเรียนต้องให้ความร่วมมือและร่วมทำกิจกรรมต่างๆกับครูผู้สอน เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตร และนักเรียนได้รับการพัฒนาด้านทักษะต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนต่างชาติ ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนนานาชาติ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยด้านการพูดแก่นักเรียนชาวต่างชาติ ให้สามารถสื่อสารได้ อันจะทำให้ นักเรียนเกิดความมั่นใจในการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและเป็นพื้นฐานในการฟัง อ่าน และเขียนภาษาไทยในระดับสูงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนต่างชาติ ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนนานาชาติ ในกลุ่มสาระวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องสภาพการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนต่างชาติ ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนนานาชาติ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรของการวิจัยในครั้งนี้คือ ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนนานาชาติ รวม 84 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ครูภาษาไทยเรื่องสภาพการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนต่างชาติ ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนนานาชาติ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติเพื่อประมวลผลทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences: SPSS) แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนต่างชาติ ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า(Rating Scale) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) นำมาวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางและกราฟประกอบคำบรรยาย

ขอบเขตของการวิจัย

1. งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนต่างชาติ ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนนานาชาติ รวม 84 โรงเรียน

2. เรื่องที่ศึกษา คือ ศึกษาในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูด ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูผู้สอนวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนนานาชาติ รวม 84 โรงเรียน

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. การวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทย เพื่อให้นักเรียนชาวต่างชาติในโรงเรียนนานาชาติได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. การวิจัยในครั้งนี้ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดแก่นักเรียนที่เลือกเรียนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ของครูระดับชั้นประถมศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปปรับใช้ได้โรงเรียนสอนภาษาทั่วไป

3. การวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้แนวทางในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติให้มีประสิทธิภาพได้

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยจากแบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนต่างชาติ ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูด

สภาพการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนต่างชาติ ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า ครูผู้สอนได้นำกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ มาใช้ในการพัฒนาทักษะการพูด ในภาพรวมมีการสอนทักษะการพูดในวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายละเอียดในรายประเด็นพบว่า ครูผู้สอนได้นำกิจกรรมการเรียนการสอนต่างๆ เช่น กิจกรรมการตั้งคำถาม เพื่อให้นักเรียนตอบสั้นๆ เช่น อะไร ใคร ที่ไหน กิจกรรมการสนทนาในชีวิตประจำวัน และ กิจกรรมการพูดตามในรูปคำ วลี และประโยค มาใช้ในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทยของนักเรียนในระดับที่ 2 Early Intermediate มากที่สุด ส่วนนักเรียนในระดับที่ 1 Beginner และ ระดับที่ 3 Intermediate ครูผู้สอนได้มีการนำกิจกรรมการเรียนการสอนต่างๆ เช่น กิจกรรมการอธิบายความหมายด้วยรูปภาพหรือวัตถุสิ่งของ กิจกรรมการแสดงท่าทางอธิบายความหมายของคำศัพท์ กิจกรรมการตอบคำถามสั้นๆ เช่น ใช่/ไม่ใช่ กิจกรรมการแสดงความรู้สึกชอบ/ไม่ชอบ กิจกรรมการเล่าเรื่อง กิจกรรมการบรรยายเหตุการณ์ สถานที่ และบุคคลต่างๆ กิจกรรมการพูดแสดงความคิดเห็นหรือแสดงความรู้สึกของตนเองสั้นๆ กิจกรรมการพูดจากการสร้างสถานการณ์ต่างๆ ที่ครูกำหนดให้ กิจกรรมการพูดต่อเติมประโยคจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ กิจกรรมการบอกให้เพื่อนทำตามคำสั่ง และกิจกรรมการตอบคำถามของครูหรือเพื่อนร่วมชั้นเรียน มาใช้ในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทยอยู่ในระดับมาก ในขณะที่นักเรียนที่มีความสามารถอยู่ในระดับที่ 4 Early advanced ครูผู้สอนได้มีการนำกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยมาใช้ในระดับปานกลางเท่านั้น ส่วนประเด็นรายละเอียดของกิจกรรมที่ครูผู้สอนได้ปฏิบัติกับนักเรียน ยกตัวอย่างเช่น การค้นคว้าหาวิธีการสอนใหม่ๆ การสอนตามขั้นตอน การปรับความรู้พื้นฐาน การแจ้งวัตถุประสงค์ การสอนเสริม การเลือกเนื้อหาที่เหมาะสม การจัดทำแผนการสอน และการใช้เทคนิคการสอนต่างๆ ที่หลากหลาย เป็นต้น ประเด็นเหล่านี้พบว่าในภาพรวม ครูผู้สอนได้ดำเนินการสอนทักษะการพูดในวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับมาก

2) ด้านสื่อการเรียนการสอน

สภาพการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนต่างชาติ ระดับชั้น ประถมศึกษาตอนปลาย ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ในภาพรวมครูผู้สอนได้มีการใช้สื่อการสอนในรูปแบบต่างๆ เช่น ป้ายนิเทศ โทรทัศน์ วิทยุ วีดิทัศน์ เครื่องบันทึกเสียง บัตรคำ แลปประโยค รูปภาพ ภาพถ่าย ภาพวาด Projector Internet หนังสือพิมพ์ วารสาร สิ่งพิมพ์ หนังสือเรียน คู่มือและแบบฝึกหัด และ Power Point ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนต่างชาติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งประเด็นการจัดหาสื่อหรืออุปกรณ์ต่างๆ มาใช้ประกอบการเรียนการสอน การนำสื่อจากรายการทางสื่อสารมวลชนและสื่อประเภทต่างๆ ที่หลากหลายมาใช้ประกอบการสอน เช่น ป้ายนิเทศ โทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ต่างๆ รวมทั้ง ข้อควรปฏิบัติต่างๆ ในการนำสื่อมาใช้ประกอบการเรียนการสอน โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ครูผู้สอนได้ดำเนินการจัดหาสื่อ-อุปกรณ์การเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกตัวอย่างเช่น การผลิตขึ้นใช้ด้วยตนเอง จัดซื้อ ขอความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง ขอยืมหรือมีการแลกเปลี่ยนกันระหว่างโรงเรียน เป็นต้น ส่วนการนำสื่อจากรายการทางสื่อสารมวลชน เช่น ภาพยนตร์ รายการโทรทัศน์ รายการวิทยุ ฯลฯ เพื่อนำมาใช้ในการสอนทักษะการพูดภาษาไทยอยู่ในระดับน้อยที่สุด นอกจากนี้ ยังพบว่า ในการเลือกใช้สื่อต่างๆ มาประกอบการสอนทักษะการพูดภาษาไทยนั้น ครูผู้สอนได้มีการคำนึงถึงข้อปฏิบัติในด้านต่างๆ ในการนำสื่อมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยอยู่ในระดับมาก ทั้งในด้านการรวบรวมสื่อ การวางแผนการใช้สื่อ การตรวจสอบความถูกต้อง การเลือกใช้สื่อที่เหมาะสม การทดลองใช้สื่อ และการประเมินผลหลังการใช้สื่อ เป็นต้น

3) ด้านการวัดและการประเมินผล

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนต่างชาติ ระดับชั้น ประถมศึกษาตอนปลายนั้น ครูผู้สอนได้มีการดำเนินการด้านการวัดและการประเมินผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในเรื่องของวิธีการวัดและประเมินผล การตั้งวัตถุประสงค์ในการวัด รวมทั้ง การวัดความรู้พื้นฐานของผู้เรียนในระหว่างเรียนและหลังเรียน ทั้งนี้ยังพบว่าครูผู้สอนได้นำวิธีการวัดประเมินผลด้วยวิธีต่างๆ เช่น ทดสอบก่อนเรียน ทดสอบระหว่างเรียน พูดโต้ตอบกับนักเรียนในชั้นเรียน สัมภาษณ์นักเรียนเป็นรายบุคคล อภิปรายหรือรายงานหน้าชั้นเรียน สังเกตพฤติกรรม การพูดของนักเรียน ให้นักเรียนวัดผลและประเมินผลด้วยตนเอง ให้นักเรียนประเมินเพื่อน และทดสอบหลังเรียน มาใช้อย่างหลากหลาย โดยก่อนการสอนครูผู้สอนได้มีการตรวจสอบความรู้พื้นฐานในการพูดภาษาไทยของนักเรียนก่อนเสมอ

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูด

1. วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยที่ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้

ครูผู้สอนได้ให้ข้อมูลว่าในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม ได้แก่ การนำเรื่องใกล้ตัวมาสอน การกำหนดกฎเกณฑ์ หรือการบังคับว่าหากอยู่ภายในห้องเรียนขณะทำการสอน ผู้เรียนต้องใช้ภาษาไทยในการสื่อสารเท่านั้น และจากการแยกกลุ่มนักเรียนชาวต่างชาติออกมาจากกลุ่มนักเรียนชาวไทย ก็เพื่อจะได้นำนักเรียนชาวต่างชาติมาเน้นด้านการฝึกทักษะการพูดภาษาไทยอย่างเข้มข้น ส่วนวิธีที่ไม่เหมาะสม ยกตัวอย่างเช่น การให้ผู้เรียน

บรรยายถึงความรู้สึกหลังจากได้รับชมเรื่องราวต่างๆจาก โฆษณาหรือคลิปวิดีโอต่างๆ และการให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงแบบคาราโอเกะ

วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนต่างชาติ ในกรณีที่นักเรียนมีความสามารถด้านภาษาไทยในระดับที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนที่มีความสามารถสูงกว่าและผู้ที่มีความสามารถอ่อนกว่า เพื่อให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ส่วนสิ่งสำคัญที่ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนต่างชาติ คือ การให้นักเรียนใช้คำพูดที่ถูกต้อง โดยเฉพาะคำศัพท์ที่ใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับเรื่องง่ายๆ ยกตัวอย่างเช่น การใช้คำสรรพนาม ลักษณะนามที่ถูกต้อง รวมทั้งการเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนและผู้เรียนสามารถเรียนได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ครูผู้สอนทักษะการพูดภาษาไทยส่วนใหญ่ ยังไม่เคยได้เข้ารับการอบรมความรู้ดังกล่าว ถึงอย่างไรก็ตามยังมีครูผู้สอนบางรายเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวมาบ้างแล้ว ยกตัวอย่างเช่น หลักสูตรการอบรมของ ISAT เป็นต้น

2. ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนต่างชาติ จากกิจกรรมต่างๆที่ครูผู้สอนใช้สอน

ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนต่างชาติ จากกิจกรรมต่างๆที่ครูผู้สอนใช้สอน ครูผู้ให้ข้อมูลได้สะท้อนว่า กิจกรรมต่างๆสามารถช่วยให้ทักษะการพูดภาษาไทยของผู้เรียนดีขึ้น แต่ทั้งนี้ยังไม่ก่อให้เกิดการพัฒนาในการพูดภาษาไทยอย่างเต็มที่เท่าที่ควร เนื่องจากมีเวลาเรียนน้อยเกินไป จึงทำให้การฝึกฝนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนต่างชาติอยู่ในระยะเวลาอันสั้น นอกจากนี้ยังพบว่า ครูผู้สอนและผู้เรียนได้ประสบกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ยกตัวอย่างเช่น การที่ผู้เรียนไม่เข้าใจคำถามและไม่รู้ศัพท์ที่จะตอบคำถาม ยิ่งไปกว่านั้นในชั้นเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่มากนัก ทำให้พบว่าระดับความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนได้มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน สำหรับวิธีการแก้ไขปัญหาคือการไม่รู้คำศัพท์ของผู้เรียน ครูผู้สอนได้มีการยกตัวอย่างประโยคให้ผู้เรียนฟังหรือลองให้เพื่อนตอบคำถามเพื่อเป็นตัวอย่างให้ผู้เรียนฟังก่อน และหลังจากนั้นครูผู้สอนได้มีการแก้ไขทันทีทันใดถ้าหากพบว่าผู้เรียนใช้ภาษาไม่ถูกต้อง รวมทั้ง ได้มีการปรับการสอนให้เข้ากับผู้เรียนในแต่ละสถานการณ์อีกด้วย

2. ด้านสื่อการเรียนการสอน

1. สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนต่างชาติ

ครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้มีการนำสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีมาใช้ประกอบการเรียนการสอน เช่น การบันทึกเสียง การใช้ Application หรือเกม จาก iPad โดยสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยบ่อยที่สุด ได้แก่ การบันทึกเสียงจากต้นฉบับเพื่อให้ผู้เรียนได้ฟังและออกเสียงตาม ครูผู้สอนได้มีการใช้สื่อจากคลิปวิดีโอต่างๆ จาก YouTube รวมทั้งสื่อบัตรการ์ดหรือเกมกระดาน เป็นต้น เหตุผลที่ใช้สื่อดังกล่าวในการสอน เนื่องจากมีความสะดวกต่อผู้เรียนและครูผู้สอน สื่อการสอนเหล่านี้ยังสามารถช่วยในการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน และมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนสามารถจดจำบทเรียนได้ง่าย จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนต่างชาติ สื่อการสอนที่ช่วยในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทยของนักเรียนได้ดีที่สุด คือการใช้คลิปวิดีโอต่างๆ ใน YouTube รวมทั้งการเล่นเกมที่ใช้บัตรคำ

2. การอบรมเพื่อรับความรู้เกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี

ครูผู้สอนส่วนใหญ่เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีแล้ว ยกตัวอย่างเช่น จากโครงการ Google summit เป็นโครงการอบรมครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนทางระบบเครือข่าย ซึ่ง

โรงเรียนได้จัดขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้เรียนรู้และนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการสร้างสื่อการเรียนการสอนได้ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมสื่อการสอนมาปรับใช้ในการสอนบ้าง แต่ยังไม่เต็มที่มากนัก เนื่องจากข้อจำกัดในด้านระยะเวลาดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ส่วนตัวอย่างที่ได้จากการนำความรู้จากการอบรมมาประยุกต์ใช้ ยกตัวอย่างเช่น การที่ครูผู้สอนได้ให้หัวข้อในการเรียนแล้วให้ผู้เรียนค้นหารูปภาพบนสื่อเพื่อให้สอดคล้องกับหัวข้อการเรียนและมีการให้ผู้เรียนบันทึกเสียงผ่านอุปกรณ์ iPad เป็นต้น ส่วนผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการที่ครูผู้สอนได้นำความรู้จากการอบรมสื่อการสอนมาปรับใช้ คือ ทำให้ผู้เรียนมีแหล่งความรู้ที่เป็นรูปธรรมมากขึ้นมีความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นสื่อที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความอยากเรียนหรืออยากมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

3. ด้านการวัดและประเมินผล

1. หลักและวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนต่างชาติ

ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีหลักเกณฑ์และวิธีการในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนต่างชาติ สำหรับหัวข้อที่วัด ได้แก่ การพูดภาษาไทยกับครูผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้น การใช้คำได้ถูกต้อง การเขียน Essay และการเข้าร่วมกิจกรรมภาษาไทย เป็นต้น โดยวิธีการนำหลักและวิธีการวัดและประเมินผลมาใช้คือ ครูผู้สอนได้มีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 0 1 2 3 4 เรียงลำดับจากน้อยไปหามาก

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนต่างชาติ

การตรวจสอบมาตรฐานของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนต่างชาติ คือ ได้มีการประชุมหารือระหว่างครูผู้สอนในการกำหนดเกณฑ์การวัดผลเพื่อให้การวัดและประเมินผลมีมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งครูผู้สอนได้พิจารณาเกณฑ์ต่างๆว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ แต่ทั้งนี้ พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ได้รับการอบรมเพื่อรับความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาไทย อย่างไรก็ตาม โครงการอบรมภายใต้การดำเนินการของ ISAT ได้รวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไว้เป็นส่วนหนึ่งแล้ว แต่ครูผู้สอนยังไม่ได้นำมาปรับใช้เท่าที่ควร เนื่องจากการปรับเปลี่ยนเกณฑ์เหล่านี้ต้องดำเนินการเป็นภาพรวมทั้งโรงเรียน

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัย มีประเด็นที่น่าสนใจที่นำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูด

ผลการศึกษาพบว่าครูผู้สอนได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทยของนักเรียนต่างชาติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในนักเรียนระดับที่ 2 Early Intermediate ซึ่งได้มีการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทยมากที่สุด ยกตัวอย่างเช่น กิจกรรมการตั้งคำถาม การสนทนาและการพูดตามรูป คำ วลีหรือประโยคต่างๆ ส่วนในระดับที่ 1 Beginner และระดับที่ 3 Intermediate ได้มีการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากกลุ่มนักเรียนในระดับที่ 1 2 และ 3 นี้ เป็นกลุ่มที่เพิ่งเริ่มต้นเรียน ยังไม่มีความสามารถหรือมีทักษะในการพูดภาษาไทยได้ดีเท่าที่ควร จึงต้องอาศัยการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและมีความเข้มข้นมากพอสมควรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในขณะที่ระดับที่ 4 Early advanced ได้มีการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยเพียงระดับปานกลางเท่านั้น ทั้งนี้ อาจมีผลมาจากนักเรียนในระดับต้นๆ ได้แก่ ระดับที่ 1 ระดับที่ 2 และระดับที่ 3 ดังกล่าวยังไม่สามารถพูดภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ดีหรือยังไม่มีความสามารถในการพูดในระดับที่สูงขึ้น จึงทำให้

ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยด้วยวิธีการต่างๆ ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายและดำเนินการในระดับที่เข้มข้นมากกว่านักเรียนในระดับที่ 4 Early advanced ซึ่งนักเรียนในระดับที่ 4 นี้ ครูผู้สอนได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าอาจเนื่องมาจากนักเรียนกลุ่มนี้สามารถพูดภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้บ้างพอสมควรแล้วและมีความสามารถในการพูดในระดับที่ดีกว่าผู้เรียนในระดับอื่นๆ จึงทำให้การดำเนินการจัดกิจกรรมกระตุ้นทักษะการพูดอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าผู้เรียนระดับที่ 1 ระดับที่ 2 และระดับที่ 3

จากการสัมภาษณ์กลุ่มครูผู้สอน ได้ให้ความเห็นว่าวิธีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนต่างชาติที่เหมาะสมและสามารถนำมาประยุกต์ใช้และได้ผลเป็นอย่างดี ได้แก่ การนำเรื่องใกล้ตัวมาสอน ซึ่งเป็นประสบการณ์หรือเรื่องที่ผู้เรียนสามารถสัมผัสได้ เข้าถึงง่าย ทำให้นักภาพออกได้ชัดเจนและทำให้เข้าใจสถานการณ์ได้ง่าย รวมถึงยังมีโอกาสได้นำทักษะต่างๆ ที่ครูผู้สอนได้สอนแล้วนำไปใช้หรือฝึกฝนด้วยตนเองได้อีกด้วย จึงทำให้การสอนด้วยเรื่องใกล้ตัวค่อนข้างได้ผลเป็นอย่างมาก ดังที่ Finocchiaro & Brumfit, (1983) ได้เสนอไว้ว่ากิจกรรมต่างๆ ที่จะช่วยการสอนทักษะการพูดที่ได้ผลอีกอย่างหนึ่งคือ การให้นักเรียนถามตอบกับเพื่อนในชั้นเรียน เกี่ยวกับเรื่องในชั้นเรียนหรือประสบการณ์นอกชั้นเรียน ซึ่งถือเป็นเรื่องใกล้ตัวที่ผู้เรียนประสบพบเจอมาด้วยตนเอง จึงสามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างได้ผลเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้วิธีที่ครูผู้สอนนำมาประยุกต์ใช้แล้วได้ผลเป็นอย่างดีอีกวิธีหนึ่งคือ การกำหนดกฎเกณฑ์หรือการบังคับว่าหากอยู่ภายในห้องเรียนขณะทำการสอน ผู้เรียนต้องใช้ภาษาไทยในการสื่อสารเท่านั้น ซึ่งถือเป็นการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการสื่อสารระหว่างกันมากที่สุด วิธีการนี้ ถือเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการฝึกฝนทักษะการพูด โดยการสนทนาโต้ตอบกัน (Responsive) ระหว่างผู้เรียน รวมทั้งเพื่อนร่วมชั้น ทั้งนี้ การสนทนาโต้ตอบกัน ยังเป็นหนึ่งในกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทย เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาไทยได้ โดยวิธีการจัดกิจกรรมที่สามารถนำไปใช้ได้ ได้แก่ การให้ผู้เรียนได้พูดบทสนทนาสั้นๆ การทักทายพูดคุยเรื่องทั่วไป การทำความรู้จักกัน การบอกความต้องการ ความรู้สึก หรือความคิดเห็นของตนเองในสถานการณ์เสมือนจริงโดยครูผู้สอนเป็นผู้เตรียมสถานการณ์แล้วให้ผู้เรียนสร้างบทสนทนาเอง (Brown, 2004 อ้างถึงใน สร้อยสน สกลรักษ์, 2551) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประเทือง ใจหาญ (2546) ที่ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้ และไม่ใช้กิจกรรมการละคร ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการละคร สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ใช้กิจกรรมการละครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.20

ยิ่งไปกว่านั้น การผสมผสานเทคนิคในการกระตุ้นการสื่อสารด้วยการส่งเสริมการรวมกลุ่มระหว่างผู้เรียนที่มีทักษะการใช้ภาษาที่ดีและผู้เรียนที่มีความสามารถอ่อนกว่า จะช่วยให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี โดยกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดที่เพื่อนสามารถช่วยเพื่อนได้นั้น มีหลากหลาย เช่น การใช้บทสนทนา (Dialogues) การถามตอบ (Questions and Answers) กิจกรรมการละคร (Drama activities) เช่น การแสดงท่าใบ้ (Mime) บทบาทสมมุติ (Role-play) และสถานการณ์จำลอง (Simulation) (Byrne, 1987) สำหรับทักษะการพูดภาษาไทย สิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ การใช้คำพูดที่ถูกต้อง โดยเฉพาะคำศัพท์ที่ใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับเรื่องง่ายๆ เช่น คำสรรพนาม และลักษณนาม ทั้งนี้ กิจกรรมที่สามารถพัฒนาทักษะดังกล่าว ได้แก่ การแสดงบทบาทสมมุติ การจัดสถานการณ์ต่างๆ ขึ้นในชั้นเรียนเพื่อให้นักเรียนใช้บทสนทนาที่แตกต่างกันออกไป (Finocchiaro & Brumfit,

1983) และ Brown (2004 อ้างถึงใน สร้อยสน สกลรักษ์, 2551) ได้ให้แนวคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม สามารถพัฒนาทักษะในการพูดภาษาไทยของนักศึกษาต่างชาติได้ ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาด้านต่างๆ โดยเริ่มจาก ผู้เรียนสามารถพูดออกเสียงตามต้นแบบ (Imitative หรือ Parrot back) ได้ การพูดอธิบาย (Intensive) ได้ การสนทนาโต้ตอบกัน (Responsive) ได้ การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือข้อมูล (Interactive) ได้ จนถึงสามารถบรรยาย (Extensive หรือ Monologue) หรือพูดต่อสาธารณะได้

2. ด้านสื่อการเรียนการสอน

ผลการศึกษาพบว่าครูผู้สอนได้มีการนำสื่อต่างๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนต่างชาติในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยสื่อที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อยที่สุด คือ สื่อประเภทภาพยนตร์ รายการโทรทัศน์หรือรายการวิทยุ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสื่อดังกล่าวมีการใช้ภาษาที่ค่อนข้างยาก ผู้รับสารต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาไทยในระดับหนึ่งก่อน จึงจะเข้าใจภาษาที่สื่อออกมาจากสื่อประเภทดังกล่าวได้ นอกจากนี้ การเลือกเนื้อหาที่จะนำมาสอนทำได้ยากเพราะเป็นการเผยแพร่รายการตามผังเวลาของสถานีอยู่แล้ว สำหรับสื่อที่ครูผู้สอนนำมาใช้อย่างแพร่หลายในปัจจุบัน ได้แก่ การบันทึกเสียง การใช้ Application หรือเกมจาก iPad ซึ่งเป็นการนำเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยในปัจจุบันมาใช้ ถือเป็นสื่อประเภทเทคโนโลยีสมัยใหม่ต่างๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553:28) รวมทั้งถือเป็นสื่อที่สอดคล้องกับการใช้ชีวิตในปัจจุบันของครูผู้สอนและผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553:29-30) เนื่องจากในปัจจุบันเทคโนโลยีการสื่อสารมีความก้าวหน้าเป็นอย่างมาก มีการใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ในการสื่อสารอย่างแพร่หลาย ผู้เรียนสามารถพบเห็นและมีโอกาสเข้าถึงสื่อดังกล่าวได้อย่างง่ายดาย รวมทั้งการใช้ภาษาในสื่อต่างๆ เหล่านี้ มักมีความหลากหลาย สามารถเลือกใช้เนื้อหาที่มีความยากง่ายทำให้เลือกใช้ได้ตามความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนได้

ทั้งนี้ การใช้สื่อประเภทเทคโนโลยีสมัยใหม่ต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ถือได้ว่าก่อให้เกิดความสะดวกทั้งแก่ผู้เรียนและครูผู้สอน สื่อต่างๆ เหล่านี้สามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน และสามารถช่วยให้ผู้เรียนสามารถจดจำได้เป็นอย่างดี โดยสื่อการสอนที่ช่วยในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทยของนักเรียนได้ดีที่สุดตามที่ครูผู้สอนกล่าวไว้ คือ ใช้คลิปวิดีโอต่างๆ ใน YouTube รวมทั้งการเล่นเกมโดยใช้บัตรคำ ซึ่งสื่อเหล่านี้จะช่วยให้ครูผู้สอนใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอนไม่มากนักที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น และทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่ครูผู้สอนวางไว้เป็นอย่างดี (กิตานันท์ มลิทอง, 2543; ชลียา ลิ้มปิยาการ, 2536; อำนวย เดชศรี, 2542) นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ได้ระบุไว้ว่าสื่อมีความสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เนื่องจากว่าสื่อจะทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน สื่อการเรียนรู้ในปัจจุบันมีอิทธิพลสูงต่อการกระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จนเกิดพัฒนาการด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านความรู้ คือ ผู้เรียนได้รับความรู้ด้านเนื้อหา ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิมที่มีอยู่ ด้านทักษะ คือ ส่งเสริมทักษะด้านต่างๆ ให้กับผู้เรียน และสุดท้าย ด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ เห็นคุณค่าในตนเอง มีจิตสำนึกและค่านิยมที่ดี อย่างไรก็ตาม ผลจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนพบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีแล้ว ยกตัวอย่างเช่น โครงการ Google summit และได้นำความรู้จากการอบรมสื่อการสอนมาปรับใช้ในการสอนบ้าง แต่ไม่เต็มที่มากนัก เนื่องจากข้อจำกัดในด้านระยะเวลา

3. ด้านการวัดและประเมินผล

ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนได้ให้ความสำคัญและดำเนินการเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาไทยของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการตั้งวัตถุประสงค์ในการประเมินผล ทั้ง

ในประเด็นการปรับปรุงการเรียน การตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน การทราบพัฒนาการทางภาษาของผู้เรียน รวมทั้ง การปรับปรุงการสอนของครูผู้สอนเอง ทั้งนี้ ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ถือเป็นกระบวนการที่สำคัญซึ่งต้องปฏิบัติควบคู่กับการจัดการเรียนการสอน โดยต้องดำเนินการวัดและประเมินผลในหลายรูปแบบให้เหมาะสมสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553:31) เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนรู้และตัดสินผลการจัดการเรียนรู้ ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ครูผู้สอนได้ทราบถึงระดับการพัฒนาของผู้เรียนในแต่ละคนว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ เจตคติ และการปฏิบัติตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ (ประเสริฐ ธรรมโวหาร, 2542:107) นอกจากนี้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้แบ่งการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน ออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้ มีการประเมินผลก่อนเรียน มีการประเมินผลระหว่างเรียน และมีการประเมินผลหลังเรียน การประเมินผลทั้ง 3 ระยะนี้ เป็นการประเมินผลเพื่อตรวจสอบความรู้ ทักษะด้านต่างๆของผู้เรียน พัฒนาการเรียนรู้และความสำเร็จของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาจากผลการสัมภาษณ์เชิงลึกกับครูผู้สอนผู้ให้ข้อมูล พบว่าครูผู้สอนจะทำการประเมินผลระหว่างเรียนและหลังเรียนมากกว่า ส่วนการประเมินผลก่อนเรียนไม่ได้มีการดำเนินการโดยครูผู้สอนแต่อย่างใด แต่จะเป็นการประเมินของทางโรงเรียนเพื่อจัดระดับความสามารถของนักเรียนเพื่อแบ่งชั้นเรียนมากกว่า อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์พบว่า ปัญหาสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ทักษะการพูดภาษาไทย คือ การสร้างและการนำเกณฑ์มาใช้ในการวัดทักษะความสามารถในด้านการพูดภาษาไทยนั้นทำได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากทักษะการพูดเป็นนามธรรมจับต้องไม่ได้ การวัดออกมาเป็นตัวเลขจึงทำได้ยาก

ข้อค้นพบในการศึกษาครั้งนี้ พบว่าหัวข้อหลักสำคัญที่ครูผู้สอนนำมาวัดและประเมินผลผู้เรียน คือ การพูดภาษาไทยกับครูผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้น การใช้คำได้ถูกต้อง และการเข้าร่วมกิจกรรมภาษาไทย เป็นต้น สอดคล้องกับคำกล่าวของ Vallette (1977) และ Oller (1979) ที่กล่าวว่า การจะวัดความสามารถมิใช่ดูจากความถูกต้องตามแบบแผนหรือความรู้ทางด้านไวยากรณ์ แต่ควรวัดความสามารถของผู้เรียนที่จะพูดหรือเข้าใจข้อความและสามารถนำไปใช้ได้จริง โดยวิธีการนำหลักและวิธีการวัดและประเมินผลมาใช้คือ การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 0 1 2 3 4 โดยเรียงลำดับความสามารถในการพูดภาษาไทยจากระดับน้อยไปหา มาก เนื่องจากทักษะการพูด เป็นทักษะที่สามารถวัดผลได้ค่อนข้างยาก จึงต้องมีการกำหนดเกณฑ์ในลักษณะดังกล่าวขึ้น เพื่อใช้วัดความสามารถในด้านการพูดภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เพ็ญแข วงศ์สุริยา (2546) ที่กล่าวถึงการประเมินผลการพูดว่ามีจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมหลักหรือพฤติกรรมที่ต้องการคือพูดในระดับที่สามารถสื่อสารได้ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมีด้วยกันหลายรูปแบบ ยกตัวอย่างเช่น การถามตอบ การสัมภาษณ์ การอภิปราย การสังเกต เป็นต้น โดยมีเกณฑ์การประเมินในการให้คะแนน และมีการตรวจสอบมาตรฐานของเครื่องมือวัดดังกล่าว ได้แก่ การประชุมหารือระหว่างครูผู้สอนในการกำหนดเกณฑ์การวัดผล เพื่อให้การวัดและประเมินผลมีมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้ง พิจารณากฎเกณฑ์ดังกล่าวว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาไทยจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนที่มีเทคนิคการสอนใหม่ๆ ที่น่าสนใจ สามารถกระตุ้นความต้องการการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทยของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ควรมีการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีด้านต่างๆ โดยเฉพาะเทคโนโลยีที่สามารถนำมาสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในการพูดภาษาไทย ทั้งในรูปแบบของเครื่องมืออุปกรณ์การสื่อสารหรือเนื้อหาสาระต่างๆ ที่อยู่บนโลกเทคโนโลยีในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงความต้องการของผู้เรียน เช่น การสำรวจหรือสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนว่าชอบวิธีการสอนแบบใดมากที่สุด เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดความสุขในการเรียนแก่ผู้เรียนให้มากที่สุด

2. ควรมีการศึกษาหรือสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการกำหนด การอนุมัติหรือผู้ที่มีอำนาจในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแผนหรือหลักสูตรการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทย เพื่อศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการปรับปรุงหรือดำเนินการในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทย ยกตัวอย่างเช่น มีการอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอน และมีการกำหนดเกณฑ์ในการวัดและประเมินผล เป็นต้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2543). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกวลิน ชัยนรงค์. (2554). *การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ชลียา ลิ้มปิยากร. (2536). *เทคโนโลยีการศึกษา*. ธนบุรี: พิมพ์ลักษณ์.
- ธีราภรณ์ กิจจารักษ์. (2553). *ปัจจัยที่มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ประเทือง ใจหาญ. (2546). *การเปรียบเทียบความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้และไม่ใช้กิจกรรมการละคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ประเสริฐ ธรรมโวหาร. (2542). *หลักสูตรและการจัดการมัธยมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
- ปรีชญา อาภากุล และ กรุณันท์ รัตนแสนวงษ์. (2540). *ศิลปการใช้ภาษาการพูด การเขียน*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา ฝ่ายเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- เพ็ญแข วงศ์สุริยา. (2546). *การพัฒนาความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้สถานการณ์จริงของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นสูงชั้นปีที่ 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). สกลนคร: สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตสกลนคร.
- รุ่งฤดี แผลงศร. (2553). *การกำหนดคำศัพท์พื้นฐานภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศระดับต้น* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพมหานคร: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ศรีวิไล พลมณี. (2545). *พื้นฐานการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพงษ์ จิตระดับ. (2555). ผลวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย "บูม" รับประชาคมอาเซียน เพื่อนบ้านแห่งเรียน. สืบค้นจาก: <https://www.skyscrapercity.com/showthread.php?t=1491230&page=5>
- สร้อยสน สกลรักษ์. (2551). *การสอนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สวาท ใจมาดี. (2544). *สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน* (สารนิพนธ์ ไม้ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- อัครา บุญทิพย์. (2549). *ตลาดภาษาไทยบูม ต่างชาติสนใจเรียน*. สืบค้นจาก: http://news.swu.ac.th/newsclips/key_search.asp
- อำนวย เดชศรี. (2542). *สื่อการศึกษาพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: พิสิกเซ็นเตอร์.

ภาษาอังกฤษ

- Byrne, D. (1987). *Teaching oral English*. New York: Longman.
- Finocchiaro, M., & Brumfit, C. (1983). *The Functional-National approach from theory to practice*. New York: Oxford University Press.
- Oller, J. W. (1979). *Language Test at School*. Harlow: Longman Group Ltd.
- Valette, R. M. (1977). *Modern Language Testing* (3rd ed.). New York: Harcourt Brace Jovanovic